

18. Palolaitos

Yleiskatsaus. Palolaitoksen tehtäväpiiriin kuuluvissa toimenpiteissä eli tulipalojen sammutuksessa, avunanto- ja pelastustöissä, sairaankuljetuksessa ja palotarkastuksissa ei v. 1967 tapahtunut edelliseen vuoteen verrattuna oleellisia muutoksia.

Tulipalojen lukumäärä väheni 889:stä v. 1966 875:een v. 1967. Suuriksi katsottavia tulipaloja ei kertomusvuonna lainkaan sattunut.

Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin 462 tapauksessa, kun niitä v. 1966 suoritettiin 541 tapauksessa. Huomattavin pelastustyö oli Suomen Höyrylaiva Oy:n s/s Ariaden pelastaminen todennäköiseltä uppoamiselta Länsisataman Saukon laiturissa 12.11.1967.

Sairaan- ja tapaturmakuljetusten kokonaismäärä kasvoi v:n 1966 15 191 kuljetuksesta 15 763:een. Kuljetusmatkojen pituus oli 194 792 km eli keskim. 1 235 km kuljetusta kohti. Kuljetusten lukumäärä päivää kohti oli noin 44 (edellisenä vuonna 42). Tätä toimintaa varten palolaitoksella oli 11 ambulanssia.

Ehkäisevän palosuojelun alaan kuuluvien lakimääräisten palotarkastusten johdosta annettiin 1900 korjausmääräystä. Tämän lisäksi suoritettiin 2 680 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita sekä lukuisia lausuntoja.

Kertomusvuoden aikana hankittiin kaksi paloautoa, kaksi sairaankuljetusautoa, henkilöauto sekä pakettiauto. Lisäksi tilattiin 25 m:n hydraulinen työlava-auto, jonka

valmistuminen siirtyi v:lle 1968. Kallion paloasemalle asennettiin 200-paikkainen automaattisten palohälytyslaitteiden vastaanottokeskus. Vielä hankittiin neljä 30 m³/min kevytvaahtolaitetta, yksi 50 kg:n jauhesammutin sekä kaksi sähkökäyttöistä tyhjennuspumppua.

Palolaitoksen tariffit sairaankuljetuksesta, avunannosta, kaluston lainauksesta ym. pyysivät ennallaan.

Suomenlinnan palontorjunta järjestettiin kertomusvuonna kokonaan uudestaan nk. sopimuspalokuntaperiaatteelle ja tämän johdosta palkattiin työsopimussuhteeseen 18 sammutusmiestä.

Kertomusvuoden menot olivat yhteensä 7 114 000 markkaa, mikä oli noin 0.8% kaupungin vuosimenoista.

Henkilökunnan lukumäärä väheni yhdellä ja oli 339 henkeä. Tästä kuului varsinaiseen sammutusosastoon 297 miestä.

Henkilökunnan harrastustoiminta oli erittäin vilkasta ja monitahoista, esimerkkinä mainittakoon vain soittokunta, urheiluseura ja metsästysseura.

Henkilökunta. Palolaitoksen apulaispalo-päällikön ja palotarkastajan virat saatiin v. 1967 jättää edelleen täyttämättä, kunnes palolaitoksen organisaation muutosta tutkiva komitea saisi työnsä päätökseen, ja palolautakunta määräsi apulaispalopäällikön viransijaiseksi palomest. Erkki Saksan koko vuodeksi ja palotarkastajan viransijaiseksi apul.palotarkast. Gösta Willingin samoin koko vuodeksi.

Mainituista viransijaisuuksista johtuen hoiti ruiskumest. Erkki Thurman palomestarin virkaa ja palokers. Leo Mäkinen ruiskumestarin virkaa, kumpikin koko vuoden. Samoin hoitivat apulaispalotarkastajan virkaa palotekn. Uolevi Särkijärvi ja paloteknikon virkaa palokers. Pekka Ennevaara. Lisäksi hoiti palokorpr. Kalevi Lindén avoimna ollut paloteknikon virkaa 16.5.—15.9.

Avoimeksi tulleeeseen palomestarin virkaan valitsi palolautakunta palotekn. Paavo Rissasen, paloteknikon virkaan palokorpr. Kalevi Lindénin ja palokersantin virkaan palokorpr. Ernst Aasholmin.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palomest. Oiva Karuvaara, palokers. Leo Björkstén, palokorpraalit Karl Blomqvist, Sigurd Lindqvist, Otto Mehtonen, Erik Nyman, Ragnar Nyholm, Vilho Pakkasvaara, Romeo de Pellegrini, Olavi Piiparinen, Thure Simolin, Viljo Tuomi, Torsten Skog ja Kauko Wiik, mekaan. Matti Tamminen ja suutari Ilmari Toivonen.

Palokorpraalin virkaan palopäällikkö ni-

mitti 14 palomiestä, palomiehen virkaan 14 tp. palomiestä ja otti tp. palomiehen virkaan 17 miestä.

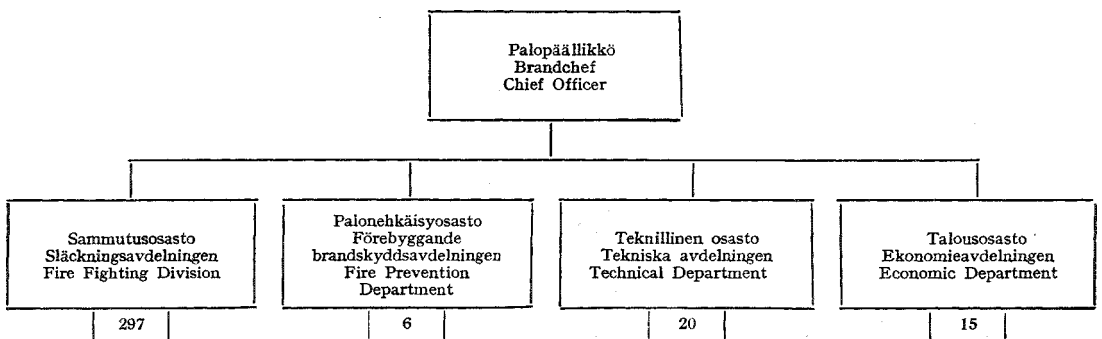
Kesäkuukausina palveli palolaitoksessa 65 palomiehen vuosilomasijaista.

Palolaitoksen palveluksesta erosivat vuoden aikana palomiehet Eero Niemi, Esa Syrjänen ja Jaakko Tuominen sekä lähetti Leif Eriksson ja toim.apul. Sirkku Kosonen.

Hienomekaanikon toimeen otettiin Mauno Ruutiainen, lähetti Gun Rydman, suutarin virkaan Erkki Ulmanen ja tp.toimistoapulaisiksi Liisa Heinonen. Suomenlinnan palontorjuntaa varten palkattiin sammutusmiehiksi työsopimussuhteeseen 18 miestä.

Palolaitoksen henkilökunnan kokonaislukumäärä oli 339 (ed.v. 340), josta viranhaltijoita oli 308 miestä ja 5 naista sekä työsopimussuhteessa olevia 22 miestä ja 4 naista. Viranhaltijain sekä työsopimussuhteessa olevien miesten lukuihin sisältyy kumpaankin yksi määräajaksi työkyvyttömyyseläkkeelle siirtynyt henkilö.

Osastoittain jakautui henkilökunta seuraavasti:

Sammutusosastoon on lisäksi tässä luettu kuuluvaksi palkkiovirkainen kapellimestari ja neljä työsopimussuhteista sairaankuljettajaa.

Muutoin ei osaston henkilömäärässä ja -jakaumassa kertomusvuonna tapahtunut muutoksia.

Terveystila. Kertomusvuonna sattui sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä 19 tapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalveluksessa loukkaantui 45 henkilöä. Tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 864 päivää ja niistä suoritettiin korvauksia 23 174 mk. Kertomusvuonna

sattui lisäksi palonehkäisyosaston henkilökunnan keskuudessa yksi tapaturma, josta ei aiheutunut työpäivämenetyksiä.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomaisjaisille sairauslomaa 182 kertaa sairauspäivien lukumäärän ollessa yhteensä 3 228. Työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vastaavat luvut olivat 20 ja 433.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli seuraava:

Henkilökuntaryhmä	Sairas- tuneiden henki- löiden määrä	Sairaus- päivien luku vuodessa	
		Sairaus- tapausta kohti	Henkilöä kohti
<i>Viranhaltijat</i>			
Päällystö	6	20.7	10.3
Alipäällystö	5	10.2	2.0
Miehistö	113	17.8	11.1
Talous- ja huolto- henkilökunta ...	2	25.0	5.0
<i>Työsopimussuhteessa olevat työntekijät</i>			
	15	21.6	16.0

Koulutus. Sammutushenkilökuntaa koulutettiin jatkuvasti eri palopiireissä piirien päällikköjen kuukausittain laatimien koulutusohjelmien mukaan. Tämän lisäksi järjestettiin palolaitoksen toimesta seuraavat kurssit: palomiehen alkeiskurssi, osanottajia 8 ja tuntimäärä 75; sammakkomieskurssi, osanottajia 6 ja tuntimäärä 105; laivurikurssi, osanottajia 13, joista 2 suoritti A-lupakirjan ja 11 D-lupakirjan sekä ruiskuveneitä varten tarkoitettu konemieskurssi, osanottajia 5 miestä ja tuntimäärä 40. Ensiapukurssin I jakson suoritti 80 miestä, tuntimäärä 16 sekä II jakson 14 miestä, tuntimäärä 14. Palolaitoksen henkilökunnalle järjestetyn työnopetuskurssin suoritti 12 viranhaltijaa.

Valtion palokoulun päällystöluokan suoritti palokorpr. Matti Sinisalo erinomaisin arvosanoin.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämän johtamistaidollisen kurssin I jakson suoritti 8 sekä II jakson 3 palolaitoksen viranhaltijaa. Kunnallishallinnollisen B-kurssin suoritti yksi viranhaltija ja A-kurssin samoin yksi viranhaltija.

Osastopäällikköseminaariin, joka jatkui v:n 1968 puolella, osallistui tal.pääll. Juhani Mäkelä.

Helsingin kaupungin väestönsuojelutoimiston järjestämän komppanianpäällikköjen ja joukkueenjohtajien peruskurssin suoritti 16 palolaitoksen viranhaltijaa sekä jatkokurssin 30 viranhaltijaa.

Insinöörijärjestöjen koulutuskeskuksen järjestämille 2-päiväisille »Räjähdyksvaaralliset aineet ja paloviranomainen» -nimiselle kurssille osallistui palolaitoksesta 5 viranhaltijaa sekä 3-päiväisille »Teollisuuden paloturvallisuustekniikka» -kurssille 4 viranhaltijaa.

Palolaitoksen stipendirahastosta saadun apurahan turvin suorittivat palokers. Erkki Wahlman ja palomies Matti Vilkki opintomatkan Neuvostoliittoon, palomies Göran Olin ja palomies Oula-Matti Kukkamäki opintomatkan Yhdysvaltoihin ja Kanadaan ja palokers. Kalevi Laakso opintomatkan Espanjaan.

Hienomekaan. Mauno Ruutiainen teki virkamatkan Saksaan Drägerwerkin tehtaille osallistuen paineilma- ja happilaitteiden huoltoa koskeville kursseille.

Kiinteistöt ja kalusto. Kiinteistöt. Palolaitoksessa ei kertomusvuonna suoritettu varsinaisia rakennustöitä. Kaikissa rakennuksissa tehtiin kuitenkin erilaisia vuosikorjauksia.

Kalusto. Vuoden aikana palolaitokselle hankittiin yksi Fargo D-500 ja yksi Dodge Power WM-300 -merkkinen paloauto, kaksi International 1000 A -merkkistä sairaankuljetusautoa, yksi Opel Record -merkkinen

18. Palolaitos

henkilöauto sekä yksi Volkswagen Kastenwagen -merkkinen pakettiauto. Lisäksi tilattiin 25 m:n hydraulinen työlava-auto K. Nummela Oy:ltä rakennettavaksi Fargo CT-800 -merkkiselle alustalle, jonka valmistuminen siirtyi v:een 1968.

Autoradiopuhelimien määrä lisääntyi viidellä ja Kallion paloasemalle asennettiin 200-paikkainen automaattisten palohälytys-

laitteiden vastaanottokeskus. Lisäksi hankittiin sekalaista palokalustoa mm. 4 Totalmerkkistä kevytvaahtolaitetta, yksi 50 kg:n jauhesammutin sekä kaksi sähkökäyttöistä tyhjennyspumpua.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen lukumäärä ja jakaantuminen eri paloja palovartioasemille vuoden lopussa selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoituspaikka Placing Location	Moottoriajoneuvoja Motorfordon Motor vehicles												Hyökkäys- ja ruiskuveneitä Attack- och sprutbåtar Fire boats	Moottoriräskuja Motorpumps Motor pumps	
	Varsinaiset sammutusautot Eg. släckningsbilar Fire engines						Erikoisluottoautoja Specialservicebilar Special service trucks	Sairaankuljetusautoja Ambulanser Ambulances	Kuorma-autoja Lastbilar Trucks	Henkilöautoja Personbilar Cars	Pakettiautoja Paketbilar Vans	Traktoreita Traktorer Tractors			Yhteensä Summa Total
	Ruiskuautoja Sprutbilar Pump trucks	Pioneeriautoja Pionjärbilar Pioneer trucks	Vesisiiliäutoja Vattentankbilar Water tank trucks	Vaahtoaautoja Skumsläckningsbilar Foam trucks	Letkuautoja Slangbilar Hose trucks	Konetikasautoja Maskinstegar Ladder trucks									
<i>Sammutusosasto ...</i> Släckningsavdelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Fire fighting division															
Pääpaloasema	2	—	—	—	—	1	1	1	1	3	—	—	10	2	6
Haagan paloasema	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	6	—	5
Käpylän paloasema	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	5	—	3
Malmin palovartioasema	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kallion paloasema	2	1	—	2	1	1	—	9	1	—	—	—	17	—	3
Herttoniemen palovartioasema ...	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1
Suomenlinnan palovartioasema ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Varalla	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	58
I reserve															
In reserve															
<i>Teknillinen osasto ...</i> Tekniska avdelningen	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	4	—	—
Technical Dept.															
Yhteensä Summa Total	15	2	1	2	3	3	2	11	2	6	2	1	50	2	79

Palolaitoksella oli siis 28 varsinaista sammutusautoa, joista 18:ssa oli pumppu. Näistä yhdeksässä autossa oli korkeapainepumppu. Pumpulla varustetuista autoista oli yhdessä 3 500, neljässä 2 800, kolmessa 2 500, yhdessä 2 000, yhdessä 1 500 ja yhdessä 1 000 l/min

-tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetyt 1 500 l/min (8 ilmakehän) matala- ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumppu sekä kahdessa vastaavasti 2 500 l/min 8 ik:n paineella ja 300 l/min 60 ik:n paineella. Mainituissa autoissa oli lisäksi vaahtosam-

*Palolaitokselle hankittuja paloautoja
Till brandverket anskaffade brandbilar*

mutuslaitteet, joiden teho kahdessatoista autossa oli 1 000 l/min, yhdessä 1 500 l/min kolmessa 2 000 l/min, yhdessä 4 000 l/min, yhdessä 800 l/min ja yhdessä 48 000 l/min.

Moottoriruiskuista oli kaasuturbiinipumppu teholtaan 2 200 l/min, viisitoista ruiskua teholtaan 2 000, kaksi 1 500, neljä 1 400, kolme 1 000, kolmekymmentäseitsemän 800, kaksi 600, neljä 500 ja kuusi 230 l/min.

Ruiskuveneen HRV:n pumppujen teho oli yhteensä 8 000 l/min. Veneessä oli lisäksi korkeapainepumppu ja vaahtosammutuslaitteet. Hyökkäysveneessä oli yksi kannettava moottoriruisku teholtaan 2 000 l/min sekä yksi pienoisuisku teholtaan 230 l/min.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteinen teho oli 136 430 l/min.

Uutta kumitettua paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 310 m. Käyttökelvotonta letkua poistettiin 888 m. Letkuvastasto oli vuoden lopulla yhteensä 78 536.5 m paloletkua, josta 45 125 m 3":n liittimillä varustettua pääjohtoa. Tämän lisäksi oli palolaitoksella korkeapaineletkuja yhteensä 600 m.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 154 uutta vesijohdon palopostia, joten nii-

den lukumäärä vuoden lopussa oli 5 444. Esi-kaupunkialueilla oli useita palokaivoja ja -altaita.

Paloilmoituslaitteet ja viestivälineet. Yksityisten automaattisia palohälytys- ja sprinklerilaitteita kytkettiin palolaitoksen vastaanottokeskuksiin vuoden aikana 63 ja vuoden lopussa oli niitä kytketty pääpaloaseman keskukseen 120, Kallion paloaseman keskuksiin 147 ja Haagan paloaseman keskukseen 71.

Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, oli kytketty 702 hätäpuhelin. Lisäksi voitiin hätäpuhelin-keskus hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Palolaitoksen hälytyskeskuksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty Puhelinyhdistyksen keskukseen viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja palovartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetty toisiinsa suoralla puhelinjohdolla. Kallion paloasemalla sijaitsevan sairaankuljetuskeskuksen hälytysnumero oli 0066. Radiopuhelinliikennettä varten oli pääpaloaseman hälytyskeskuksessa sammutustoiminnan ja Kallion paloasemalla sairaankuljetustoiminnan radiokeskus, joiden vastaanottimet oli sijoitettu

V. 1967 hankittu International-merkkinen ambulanssi
Under gångna året anskaffad ambulans

Ilmalan vesitorniin ja lähettimet pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle. Kuudessa päivystysautossa, viidessätoista paloautossa ja yhdessätoista ambulanssautossa sekä yhdessä erikoisautossa ja ruiskuveneissä oli radiopuhelin.

Sammutus-, avunanto- ja sairaankuljetustoiminta. Sammutustoiminta. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna eri syistä kaikkiaan 1 723 kertaa. Hälytysten syyt ja määrä olivat seuraavat:

Hälytysten syyt	Lukumäärä
Tulipalo	875
Nokipalo	19
Savu tai kaasu	54
Erehdys	71
Automaattisten hæl. laitteiden vast- ottokeskuksiin tulleet vikahälytykset:	
vika hæl.laitteissa	57
linjaviasta aiheutunut	51
vahingon aiheuttama	80
Ilkivalta	52
Happikojeavustus	5
Sammakkomiesavustus	56
Muut avustukset	403
Yhteensä	1 723

Tulipalosta johtuneet hälytykset suoritettiin 563 tapauksessa puhelimitse ja 274 tapauksessa Puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista numerolla 000. Tulipalohälytys suoritettiin automaattisella hälytyslaitteella 21 tapauksessa ja suullisesti 17 kertaa.

Tulipalot. Kertomusvuonna sattuneesta 875 tulipalosta oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsisammuttimilla tai paloauton säiliösuihukulla kaikkiaan 641 eli 73.26 %, ja keskikoisia tulipaloja 60 eli 6.86 %. Suuria tulipaloja ei kertomusvuonna ollut. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan paikalle tuloa, oli 174 eli 19.88 %. Tulipalot jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu ..	70	Heinäkuu	131
Helmikuu	46	Elokuu	74
Maaliskuu	50	Syyskuu	51
Huhtikuu	77	Lokakuu	44
Toukokuu	74	Marraskuu ...	62
Kesäkuu	123	Joulukuu	73
		Yhteensä	875

*Kulmakoulun ullaakkopalo
Vindsbrand vid Sjötullsgatans samskola*

Tulipaloista sattui 543 klo 6—18 ja 332 klo 18—6 välisenä aikana.

Kertomusvuonna sattuneiden tulipalojen jakaantuminen syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan selviää liitteenä olevasta taulukosta.

Avunanto- ja pelastustyöt. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 462 tapauksessa. Tuuletusta suoritettiin savu- ja kaasuvaaran takia 54 kertaa ja happikojeita lainattiin 5 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumpusta ja annettiin tikapuu- tai muuta avustusta sekä lainattiin kalustoa 403 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 56 kertaa, joista kuitenkin 33 tapauksessa ei tarvittu sukellustoimintaa. Toiminta koski hukkuvan pelastamista tai hukkuneen etsimistä.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 15 763 kertaa, joista 8 801 kertaa sairaiden ja 6 962 kertaa tapaturmaisesti yleisellä paikalla loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat edellisen vuo-

den luvut olivat 15 191, 9 493 ja 5 698. Kuljetusten lukumäärä eneni siis 572:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 43 eli 1 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakaantuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi Månad Month	Sairaus- tapauksia Patienter Patients	Tapa- turmia Olycks- händelser Accidents	Yht. Summa Total
Tammikuu	640	443	1 083
Helmikuu	650	581	1 231
Maaliskuu	601	554	1 155
Huhtikuu	768	489	1 257
Toukokuu	755	621	1 376
Kesäkuu	638	576	1 214
Heinäkuu	559	608	1 167
Elokuu	661	606	1 267
Syyskuu	758	668	1 426
Lokakuu.....	821	647	1 468
Marraskuu	869	612	1 481
Joulukuu	1 081	557	1 638
	8 801	6 962	15 763

Kuljetusmatkojen pituus oli 194 792 km eli keskimäärin 12.35 km kuljetusta kohti.

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 70 921 000 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 476 519 000 mk eli yhteensä 547 440 000 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 1 110 837 mk:aan ja kiinteistön osalta 1 945 633 mk:aan eli yhteensä 3 056 470 mk:aan, joka oli 0.5 % uhatun omaisuuden arvosta. (Luvut ovat vuodelta 1966).

Palovahinkojen korvausprosentit v. 1957—1965 ovat olleet seuraavat:

1957 ... 0.7	1960 ... 0.6	1963 ... 0.6
1958 ... 1.2	1961 ... 0.6	1964 ... 1.0
1959 ... 0.7	1962 ... 0.4	1965 ... 0.5

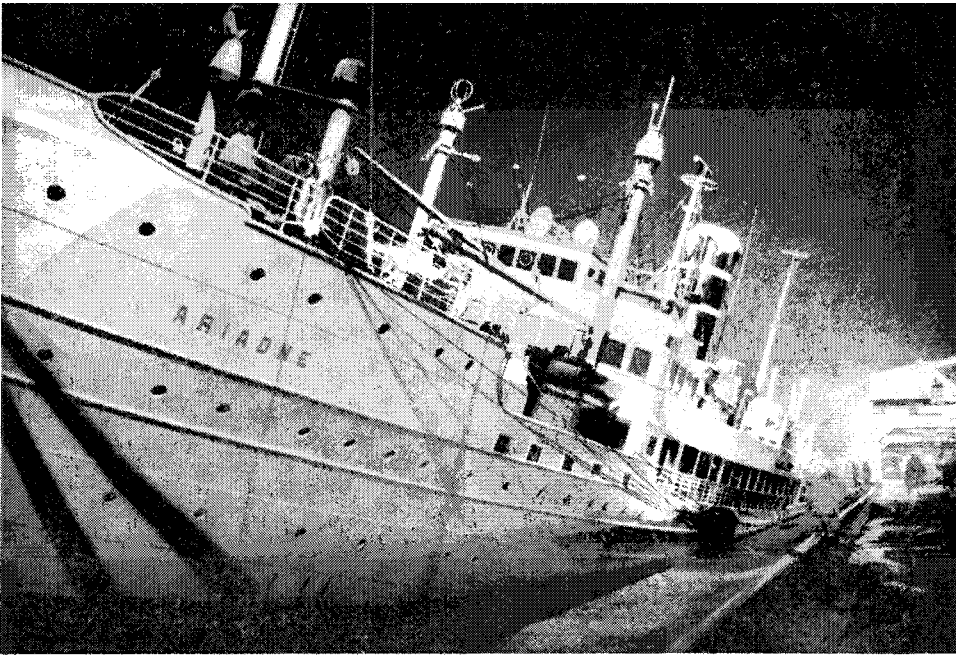
Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 9 ihmistä sekä tuhoutui 8 rakennusta kokonaan ja 33 osittain.

Kertomusvuoden huomattavimmista tulipaloista ja pelastustoiminnasta mainittakoon: Liikennelaitoksen nelikerroksisen asuin- ja toimitalon palo Mannerheimintie 76:ssa 26.2. klo 7.10 aamulla. Ilmoituksista pääteltiin kyseessä olevan suurehkon tulipalon. Palo-paikalla todettiin, että talon keskimäinen porrashuone, jonne oli sisäänkäynti pihanurkkauksesta, oli kokonaan alhaalta ylös ullakolle asti tulen vallassa. Sammutustyönjohtaja määräsi konetikasauton, Kallion pioneeri- ja hieman myöhemmin ruiskuauton miehistöt pelastamaan ihmisiä kadun puolelta. Pääpaloaseman hyökkäys- ja ruiskuauton miehistö vei pääjohdon talon pihalle ja sai tehtäväksi sieltä ohjata kaksi 2":n matalapainesuihkuu porrashuoneeseen sen ovelta käsin. Ennen sammutustyön alkamista oli pihan puolella toisen ja kolmannen kerroksen välisellä parvekkeella oleva naishenkilö pelastettava jatkotikkaiden avulla. Sammutustyön päästyä alkuun porrashuoneessa palo sammuikin melko pian. Vajaassa puoles-

sa tunnissa oltiin täydellisesti tulen herroina. Sammutus- ja pelastustyössä oli lisävoimina Haagan paloasemalta konetikkaat sekä ruiskuauto sekä Käpylän paloasemalta hyökkäys- ja ruiskuauto. Palon alkusyytä ei voitu varmuudella todeta, mutta se oli alkanut ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevan asunnon eteisestä.

Ullakkopalosta Kulmakoululla Meritullinkatu 33:ssa tuli ilmoitus 1.4. klo 6.04. Palokunnan saapuessa paikalle todettiin, että kulmarakennuksen molempien siipien ullakotilassa oli tuli päässyt valloilleen. Porrashuoneen kautta johtavien hyökkäysteiden puuttuessa oli sammutustyötä suoritettava katolta käsin. Ullakolla oli vielä erilaisia rakenteita sekä paksu turvepehkutäyte, jotka kaikki yhdessä tekivät sammutustyön erittäin vaikeaksi. Ullakon peltikattoa jouduttiin repimään suurimmalta osalta ja ullakko tuhoutui melkein kokonaan. Palon sammutuksessa käytettiin kahta autopumppua, kuutta 2":n suihkuu, 480 m 1½":n työjohtoa sekä 100 m 3":n pääjohtoa. Sammutustyössä loukkaantui kolme palomiestä lievästi.

Vuodon saaneen s/s Ariadnen pelastustyö Jätkäsaaren ns. Saukon laiturissa tapahtui 12.11. Palokunta hälytettiin n. klo 16.00. Laiva oli kiinnitettyä laiturin uloimpaan, lounaaseen pistävään kärkeen keula lounaaseen päin. Tuuli oli hirmumyrskyn luokkaa, etelälounaasta 9 beauf. Laiva oli kallellaan yli 30° ja aivan laiturin kärjessä pääsi myrsky painamaan laivan sivua vastaan, varsinkin keulaosaan koska peräosa oli painunut vuodon takia syvemmälle. Voimakas aallokko vyöryi esteettä laiturin ja laivan väliin. Laivan kiinnitysköysistä oli osa katkennut ja keula oli jo n. 10 m ulkona, peräosan ja laiturin väliä oli n. 4 m. Kallion pioneeri-auton saavuttua paikalle vietiin n. 450 l/min-tehoinen sähköpumppu laivan konehuoneeseen, joka oli täynnä vettä. Haagasta hälytettiin katastrofiauto, jonka keulavintturilla vedettiin laivaa kiinni lahuriin ja kevennettiin köysiin kohdistunutta painetta. Auton

*S/S Ariadne pelastustyön aikana
Under räddningstjänst*

mukana tullut n. 850 l/min -tehoisen sähköpumppu otettiin käyttöön, samoin hytti-osaston käytävään vietiin kaksi moottori-ruiskua. Toimenpiteiden ansiosta alkoi laiva nousta ja oijeta, mutta n. klo 22.30 se alkoi uudestaan kallistua ja mitä enemmän vettä pumpattiin ja laiva nousi, sitä enemmän se kallistui. Paikalle kutsutut asiantuntijat löysivät syyn: laiva oli ollut talvikuntoon saatettuna ja mm. laivan pohjavesitan- kit ja näiden putkistot ja venttiilit auki ja tyhjiksi puhalletut. Vesimassan vä- hetessä jäi perävaunun lastitilaan, jonka potkuritunneli jakoi keskeltä korkeana sei- nämänä kahtia, sekä pohjavesitankkien lai- turinpuoleisiin osiin vesikuorma, joka kallisti laivaa koska toiselta laidalta vastaava paino väheni olemattomiin. Pumppaus keskeytet- tiin ja painon tasaamiseksi pumputtiin vettä merenpuoleisella sivulla oleviin makeavesi- tankeihin sekä tyhjennettiin peräruumaa. Näin saatiin laiva hiljalleen oikeamaan ja tyhjennettiin kokonaan vedestä. Avuksi kut-

sut pelastusalkukset eivät voineet osallistua pelastustyöhön, koska niiltä puuttui tilan- teeseen sopiva kalusto. Myöhemmissä tutki- muksissa todettiin, että vesi oli päässyt alun- pitäen tunkeutumaan laivaan sen kyljessä olevasta koneen lauhdeveden poistoputkesta. Pumppausta ja vartiointia kesti aamuun asti. Kaikkiaan pumpattiin aluksesta vettä pois n. 1 000 m³.

Palonehkäisytoiminta

Rakennuspiirustusten tarkastus. Rakennus- tarkastustoimikunnan kokouksessa oli vii- kottain mukana palotarkastajan tai apulais- palotarkastajan viransijainen, minkä ohessa erikoistapauksissa palolaitoksen puolesta toi- mitettiin piirustusten seikkaperäinen ennak- kotarkastus. Rakennusten loppukatselmuk- sessa ei palolaitoksen edustaja ollut mukana. Uudisrakennustyömaille suoritettiin tarkas- tuksia tarpeen vaatiessa.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus asuintaloissa suoritettiin I, IV, V, VI ja VIII nuohouspiirien alueilla 9.1.—8.5. sekä muuhun kuin asumiseen tarkoitetuissa rakennuksissa 18.9.—9.12. välisenä aikana koko kaupungin alueella. Lisäksi suoritettiin yleinen palotarkastus saarilla ja ranta-alueen kesähuvila-alueilla 26.6.—25.7. Kaupungin omistamissa, mutta kaupungin ulkopuolella sijaitsevilla erilaisissa laitoksissa suoritettiin tarkastuksia. Tarkastusten johdosta annettiin 1 900 korjausmääräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tämän lisäksi suoritettiin 2 680 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Lausuntoja annettiin palonehkäisyyden liittyvissä asioissa maistraatille 212, kaupunginhallitukselle 11, rakennusvirastolle 59, kauppa- ja teollisuusministeriölle 8, rakennustarkastusvirastolle 15, terveydenhoitovirastolle tai sen alaisille laitoksille 1, kaasulaitokselle 36 ja muille viranomaisille ja yksityisille 22.

Palopäällystö ja -alipäällystö piti vuoden aikana sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa sekä opintopäivillä ja kursseilla ja Valtion palokoulussa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuudesta sekä lisäksi paloturvallisuutta koskevia luentoja erilaisilla väestönsuojelukursseilla.

Kertomusvuoden aikana jatkettiin palonehkäisyosastossa kiinteistökortiston tekoa. Kortistosta ilmenee kiinteistönomistaja, osoite, rakennusaine, kerrosluku, rakennuksen käyttötapa, vaaralliset palokohteet kuten tulenaran nesteen varastot, niissä olevat sammutuslaitteet, henkilöturvallisuuden kannalta tärkeät kohteet ym.

N u o h o u s

Nuohouspiirien lukumäärä oli 14, nuohousmestareiden lukumäärä oli kertomusvuonna 14. Piirinuohoojien lisäksi piireissä oli yh-

teensä 14 etumiestä, 37 nuohoojaa ja kaksi oppilasta.

Yleinen nuohous suoritettiin jokaisessa piirissä 6 kertaa ja erikoiskohteiden nuohous palojärjestyksen mukaisesti. Piirinuohoojat osallistuivat nuohouspiireissään yleiseen palotarkastukseen, johon kuului yhteensä 302 tarkastuspäivää eli keskimäärin 22 päivää piiriä kohti. Lisäksi suorittivat piirinuohoojat 3 175 muuta tarkastusta sekä kukin vuorolleen nokipalopäivystystä.

Kertomusvuonna sattui 19 nokipaloa. Viimeisenä kymmenvuotiskautena niiden lukumäärä on ollut seuraava:

1958	55	1963	36
1959	28	1964	27
1960	40	1965	31
1961	26	1966	29
1962	22	1967	19

Kertomusvuoden aikana korkein hallinto-oikeus kumosi Helsingin kaupungin uuden nuohoustoimen johtosäännön asiasta tehtyjen valitusten perusteella, joten vanha johtosääntö jäi toistaiseksi voimaan.

Talous ja yleinen hallinto

Menot ja tulot. Palolaitoksen menot olivat toimintavuonna yhteensä 7.11 mmk, josta palkkamenojen osuus oli 5.37 mmk ja kaluston hankintojen osuus 0.22 mmk. Määrärahoja siirrettiin käytettäväksi seuraavana vuonna 126 047 mk. Menojen nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli 0.25 mmk, mikä lähinnä johtui palkka-, kustannus- ja hintatason yleisestä noususta.

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 6 000 mk, kaupungin alueella toimiville muille vapaaehtoisille palokunnille ja Suomen Meripelastusseuralle yhteensä 85 665 mk, vapaaehtoisten palokuntien kilpailutoiminnan tukemiseen 1 084

mk ja Vakinaisten palomiesten osuusruokalle 15 000 mk eli avustuksia yhteensä 108 349 mk.

Tulot nousivat edellisen vuoden 725 199 mk:sta 808 652 mk:aan eli 83 453 mk:lla. Sairaalavirasto korvasi palolaitokselle sairaankuljetustoiminnan nettomenot 512 437 mk:lla. Varsinaisista sairaankuljetusmaksuista tuloja kertyi 78 047 mk, luontoisetukorvauksista 34 646 mk, vuokrista 79 185 mk ja avunantotoista ym. 104 337 mk.

Rahastot. Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 9 098 mk ja tuloja kertyi sairaankuljetusmaksuista 8 666 mk, Suomen Höyrylaiva Oy lahjoitti 2 000 mk ja korkotuloja oli 3 671 mk eli tuloja kaikkiaan 14 338 mk. Tuloista siirrettiin 40 % eli 3 499 mk pääomaan, jolloin se vuoden lopussa nousi 44 523 mk:aan. Käyttämättömiä varoja (säästö v:lle 1968) oli vuoden lopussa 5 249 mk.

Gösta Waseniuksen rahaston pääoma oli vuoden alussa 8 000 mk ja käyttövaroja oli

812 mk. Korkotuloja kertyi vuoden aikana 794 mk, Suomen Höyrylaiva Oy lahjoitti 1 000 mk ja Ranskan suurlähettiläs 100 mk, joten tuloja oli yhteensä 1 894 mk. Pääoma kasvoi 91 mk:n suuruisen indeksiyvityksen johdosta 8 091 mk:aan. Käyttövaroista siirrettiin pääomaan 1 353 mk, jolloin se nousi vuoden lopussa 9 444 mk:aan ja vuodelle 1968 jäi käyttövaroja 1 353 mk.

Vakuutusyhtiöiden palolaitoksen 100-vuotispäivänä tekemästä 10 000 mk:n suuruisesta lahjoituksesta perustetusta stipendiorahastosta jaettiin vuoden aikana viisi stipendiä yhteismäärältään 2 800 mk. Rahaston varoilla hankittiin lisäksi palolaitoksessa järjestetyn laivuri- ja koneenhoitajakurssin opetusvälineet, jotka tulivat maksamaan 1 298 mk, sekä valkokangas, joka maksoi 286 mk. Rahaston menot olivat näin ollen 4 384 mk. Rahaston korkotulot olivat 748 mk, joten rahaston varat vuoden lopussa olivat 9 045 mk.

Tulipalojen syttymispaikat ja -syyt v. 1967

Platser och orsaker av bränderna år 1967

Syttymispaikka Brandplats Location of fires	Syttymissy Brandorsak Causes of fires							
	Viallinen tulisija tai savujohto Felaktig eldstad eller röckkanal Defective fireplace or chimney	Tulisijan tai savuhormin lika- kuumeneminen Överhettad eldstad eller röckkanal Fire-place or chimney overheated	Savupiipusta tullut kipinä Gnist från skorsten A spark from chimney	Tulisijasta lentänyt kipinä ym. Gnist från eldstad A spark from fireplace	Kuuma tuhkia tai esine Het aska eller uppvärmt föremål Hot ashes or object	Selama Blixt Ligbrning	Sänkälaitteiden huolimaton käyttö Vårdslös hantering av elapparat Careless handling of electric appliances	Muut sähköstä aiheutuvat sytyt Övriga av elektricitet förorsakade bränder Other causes due to electricity
Asuinhuone - Bostadsrum -- Living accommodation	2	9	—	2	—	—	10	7
Asuinrakennus - Bostadshus - Residential building	—	—	—	—	—	2	—	1
Auto ym. moottoriajoneuvo - Bil e.a. motorfordon - Car other motor vehicle	—	4	—	—	3	—	—	47
Autotalli - Garage - Garage	—	—	—	—	—	—	—	2
Eteinen - Tambur - Hall	—	—	—	—	—	—	—	1
Halkopino - Vedtrave - Wood pile	—	—	—	—	—	—	—	—
Hiilivarasto - Kollager - Coal yard	—	—	—	—	—	—	—	—
Hissi + moottori - Hiss - Lift or its engine	—	—	—	—	—	—	—	7
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto - Hotell, sjukhus mm. allmän lokal - Hotel, hospital etc. public premises	—	5	—	2	—	—	2	7
Kaatopaikka - Avstjälpningsplats - Dump	—	—	—	—	—	—	—	—
Katto - Tak - Roof	—	—	3	—	—	—	—	—
Kellari - Källare - Basement	—	—	—	—	—	—	—	3
Keittiö, keittokomero - Kök, kokvrå - Kitchen, kitchenette	1	7	—	—	—	—	3	2
Kioski, putka - Kiosk, cell - Kiosk, jail	—	—	—	—	—	—	1	—
Laiva, moottorivene - Fartyg, motorbåt - Ship, motorboat	—	2	—	—	—	—	—	3
Liikehuone - Affärsrum - Business premises	—	—	—	—	—	—	—	1
Muuntaja - Transformator - Transformer	—	—	—	—	—	—	—	9
Neonvalomainos - Neonljusreklam - Neon lights	—	—	—	—	—	—	—	1
Nurmikko, maasto - Gräsmatta, markbrand - Lawn, terrain	—	—	1	—	—	—	—	—
Pannuhuone - Pannrum - Boiler room	5	2	—	—	1	—	—	—
Parakki - Barack - Barrack	—	2	—	—	—	—	—	2
Pesutupa - Tvättstuga - Laundry room	—	—	—	—	—	—	—	—
Pölyhormi - Ventilationskanal - Ventilation system	—	—	—	—	—	—	—	—
Raitiovaunu - Spårvagn - Tram	—	—	—	—	—	—	—	1
Rakennustyömaa - Byggnadsarbete-Construction site	9	22	—	—	—	—	2	7
Rautatievaunu - Järnvägsvagn - Railway carriage or waggon	—	2	—	—	—	—	—	—
Roskakuilu - Förvaringsrum för sopor - Garbage chute	—	—	—	—	—	—	—	—
Roskalaatikko - Soplår - Dust bin	—	—	—	—	2	—	—	—
Sauna - Bastu - Sauna bath	1	4	—	1	—	—	—	—
Silta - Bro - Bridge	—	—	—	—	—	—	—	—
Sähköpylväs - Elstolpe - Pylon	—	—	—	—	—	—	—	1
Tehdaslaitos - Fabrik - Factory	1	—	—	—	—	—	—	2
Työhuone - Arbetsrum - Workshop	1	3	—	1	1	—	1	7
Ullakko - Vind - Attic	—	—	—	—	—	—	—	3
Vaja tai ulkorakennus - Skjul eller uthus-byggnad - Outbuilding	2	—	—	—	1	—	—	2
Varasto - Lager - Store	1	1	—	1	—	—	7	2
Yhteensä - Summa - Total	23	63	4	7	8	2	19	118

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoi-
meen kuuluvina varapalokuntina toimi 17
vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen
toimiva miesvahvuus oli 651 miestä ja ka-
lustovahvuus seuraava: paloautoja kiinto-
pumppuineen 20, moottoriruiskuja 21, vesi-

säiliöitä 18, joiden yhteinen tilavuus oli
23 000 l, 3":n letkua 3 920 m, 2":n letkua
920 m ja 1½":n letkua 4 230 m.

Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi
tehdaspalokunta ja yksi laitospalokun-
ta.

Varapalokuntien palotoiminta oli kertomusvuoden aikana seuraava:

Varapalokunta Frivilliga brandkårerna Voluntary fire brigades	Hälytysten luku Antal alarmen Number of alarms		Yhteensä Summa Total
	Kaupunki- alueella Inom stadsområdet Within the city limits	Kaupunkialueen ulkupuolella Utanför stadsområdet Outside the city limits	
Helsingin VPK	6	1	7
Degerön »	4	—	4
Haagan »	6	1	7
Karjalaisten »	1	—	1
Lauttasaaren »	5	—	5
Malmin »	9	—	9
Marjaniemen »	—	—	—
Munkkiniemen »	—	—	—
Oulunkylän »	3	1	4
Pakinkylän »	—	—	—
Pitäjänmäen »	4	2	6
Puistolän »	4	1	5
Pukinmäen »	5	—	5
Tammisalön »	1	—	1
Tapanilan »	7	—	7
Vanhan Käpylän »	—	—	—
Vartiokylän-Mellunkylän »	11	—	11
Yhteensä	66	6	72